

Verksamhetsberättelse 2016

I denna verksamhetsberättelse lämnas en redogörelse över genomfört arbete för perioden januari – december 2016.

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS) har sedan starten 2005, genom samverkan mellan privata och offentliga organisationer i finanssektorn, arbetat för att förbättra förmågan att förebygga, förbereda och snabbt återhämta sig från operativa kriser.

I juni 2012 fastställde FSPOS fullmäktige FSPOS strategiska plan för åren 2012-2017. Därmed fastställdes även den nuvarande visionen och verksamhetsidén:

- *FSPOS vision är att samhällsviktiga finansiella tjänster alltid fungerar*
- *FSPOS verksamhetsidé är att FSPOS ska stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället*

Styrelsen har under 2016 genomfört 4 styrelsemöten samt ett seminarium. Styrelsens sammansättning i december 2016 framgår av bilaga 1.

FSPOS har under året bedrivit verksamhet genom tre arbetsgrupper:

- Arbetsgrupp Kontinuitetssäkring (AG-KON)
- Arbetsgrupp Information (AG-INF)
- Arbetsgrupp Övning (AG-ÖVN)

Deltagare i arbets- och fokusgrupper i december 2016 framgår av bilaga 2.

Arbetsgrupp Kontinuitetssäkring (AG-KON)

AG-KON har bedrivit arbete genom fokusgruppen *Finansiella tjänster*, fokusgruppen *Kontinuitetshantering* samt en särskild grupp med kompetens inom cybersäkerhet.

Fokusgrupp Finansiella tjänster har uppdaterat rapporten *Svenska Betalningsflöden – Så funkar det*. Den nya versionen (7.0) innehåller en omarbetning av det tidigare flödet *Värdepappershandel – Köp via CCP* och ett nytt flöde, *OTC-handel*. Dessutom har gruppen tagit fram en ny utgåva av *Svensk betalningskalender*.

Fokusgrupp Kontinuitetshantering har under året utarbetat *FSPOS vägledning för krishantering*. Syftet med vägledningen är att ge aktörer praktiskt stöd beträffande hur finansiella organisationer kan arbeta med krishantering genom krisens alla faser.

Med utgångspunkt i nya riktlinjer om cybersäkerhet för finansiella infrastruktur företag¹ har en särskild fokusgrupp sammanställt en promemoria som beskriver utmaningar och framgångsfaktorer i arbetet med cybersäkerhet.

Arbetsgruppen har löpande delat information om aktuella händelser hos respektive organisationer samt planerat FSPOS årliga seminarium på Berns.

Arbetsgrupp Information (AG-INF)

Under 2016 har AG-INF utarbetat en *vägledning om kriskommunikation* vid större störningar i finanssektorn. Vägledningen beskriver principer för öppen och effektiv kriskommunikation och gemensamma utgångspunkter för samordning vid större störningar. Som en bakgrund ingår en kunskapsöversikt om cyberangrepp i finanssektorn.

Arbetsgrupp Övning (AG-ÖVN)

AG-ÖVN har under 2016 utvärderat den simuleringsövning som genomfördes i november 2015 med representanter från betalningsväsendets kärna, banker, sparbanker, livförsäkringsbolag, värdepappersinstitut, Finansinspektionen och Riksgälden. Dessutom har gruppen utvärderat FSPOS övningsstrategi för åren 2012-2015.

En ny övningsstrategi för FSPOS för åren 2017-2020 har tagits fram och fastställts av FSPOS styrelse.

Övrigt arbete

I november genomfördes FSPOS årliga seminarium på temat *Hot och risker i finansiell infrastruktur* på Berns i Stockholm. Tre externa talare höll presentationer och cirka 160 personer deltog och fick information om FSPOS arbete. I utvärderingen fick seminariet ett högt betyg av deltagarna.

Styrelsen lät under året genomföra en utvärdering av FSPOS arbete 2012- 2016. Resultatet visar bl.a. att FSPOS övningar, vägledningar och utbildningar är ett viktigt stöd i deltagarnas arbete med att förebygga störningar i finansiell infrastruktur och stärka krishanteringsförmågan.

Styrelsen genomförde i oktober ett 2-dagars seminarium med syfte att utarbeta en ny strategi för FSPOS verksamhet åren 2018-2020.

I samband med styrelsens möten har föredragningar hållits i aktuella ämnen, bl.a. om *krissamverkan i det centrala betalningssystemet*, *MSB rapport nyttan av nätverk*, *incidentrapportering för myndigheter* samt *försäkringar mot cyberrisker*.

Vidare har styrelsen utarbetat budget samt ansökan om medel från krisberedskapsanslaget om sammanlagt 2,8 miljoner kronor för att finansiera projekt under 2017. Styrelsen har beskrivit principer för fördelning av kostnader för löpande förvaltning i en särskild promemoria.

¹ Guidance on cyber resilience for financial market infrastructures, CPMI-IOSCO, juni 2016

Ekonomisk redovisning

FSPOS verksamhet finansieras genom att deltagande organisationer står för kostnader för egna medarbetare som deltar i arbetet. För konsulter som FSPOS anlitar för genomförande av projekt ansöker FSPOS om medel från det s.k. krisberedskapsanslaget via MSB.

Under 2016 beviljades FSPOS medel från krisberedskapsanslaget om ca 2,9 mkr varav ca 2,6 mkr upparbetades.

Rapporter

I bilaga 3 återfinns ett urval av dokument, rapporter m.m. som FSPOS utarbetat.

FSPOS styrelse i december 2016

Mats Wallinder, Sveriges riksbank

Ordförande

Leif Trogen, Svenska Bankföreningen

Vice ordförande

Claes Ericsson, Swedbank (Bankföreningen)

Lars-Göran Emanuelsson, Bankgirot

Erik Sylvén, Euroclear Sweden

Maria Hollinger, Finansinspektionen

Jenny Mannent, Fondhandlareföreningen

Lisa Bäckström, Försäkringskassan

Fredrik Maartmann, Nasdaq OMX

Christina Goede, MSB

Karin Wernvall, Riksgälden

Mats Galvenius, Svensk Försäkring

Lars Westin, Sparbankernas riksförbund

Kanslifunktion, Leif Elofsson, MSB

FSPOS arbets- och fokusgrupper i december 2016

AG Information

Sveriges riksbank	Ann-Leena Mikiver, ordf.
Sveriges riksbank	Susanne Meyer Söderlind
Bankföreningen	Lena Barkman
Bankgirot	Kristofer Myrevik
Danske Bank	Jan Åslund
Finansinspektionen	Annika Zervens
Svensk Försäkring	Anette Grundström
Handelsbanken	Johan Wallqvist
MSB	Svante Werger
Nordea	Magnus Nelin
Riksgälden	Jörgen Eklund
SEB	Viveka Hirdman-Ryrberg
Sparbankernas Riksförbund	Kerstin Olby
Swedbank	Gabriel Francke Rodau

AG Övning

SEB	Helena Engvall, ordf.
Trygg Hansa	Dag Rosén
Euroclear Sweden	Eric Sylvén
Nordea	Erik Holst
Nasdaq	Fredrik Maartmann
Bankgirot	Hans Helminen
Riksgälden	Ingela Rindå
Försäkringskassan	Seppo Suomi
MSB	Sofie Ivarsson
Svensk Försäkring	Staffan Moberg
Finansinspektionen	Torkel Agnér

AG Kontinuitetssäkring

Sveriges riksbank	Pär Karlsson, ordf.
Swedbank	Katarina Ahlberg
Euroclear Sweden	Erik Sjulander
Svensk Försäkring	Staffan Moberg
Riksgälden	Karin Wernvall
Carnegie	Per von Elern
Nordea	Johan Vestin
Danske Bank	Ann Gahm

Fokusgrupp Finansiella tjänster

Riksgälden	Karin Wernvall, ordf.
Swedbank	Elisabeth Johnson
Nordea	Jeanette Strandh
SEB	Michael Strömblad
Handelsbanken	Mikael Nilsson
Bankgirot	Hans Helminen
Euroclear Sweden	Quentin Berillon

Fokusgrupp Kontinuitet

Nordea	Johan Vestin, ordf.
If	Christer Liljenberg
Försäkringskassan	Seppo Suomi
Folksam	Camilla Modig Hill
Nordax Bank	Markus Stoor

Fokusgrupp Cybersäkerhet

Sveriges riksbank	Pär Karlsson, ordf.
Swedbank	Katarina Ahlberg
Folksam	Carl Wern
Nasdaq	Daniel Sörmark, Fredrik Maartmann, Amrik Johal
Skandia	Johan Nelén
Bankgirot	Lars-Göran Emanuelsson
Euroclear Sweden	Erik Sjulander
Riksgälden	Lars Nordgren

Rapporter och andra dokument från FSPOS 2016-2009

	Namn	Innehåll
2016 december	FSPOS övningsstrategi	En ny övningsstrategi för FSPOS som gäller för åren 2018-2020.
2016 december	Kriskommunikation i finanssektorn – en vägledning vid större störningar	Vägledningen beskriver principer för öppen och effektiv kriskommunikation och gemensamma utgångspunkter för samordning vid större störningar.
2016 december	Svenska betalningsflöden – Så funkar det version 7.0	1 nytt transaktionsflöde har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Rapportens innehåll har även i övrigt uppdaterats vid behov.
2016 december	FSPOS vägledning för krishantering	Vägledningen ger en praktisk beskrivning av hur aktörer kan arbeta med krishantering före, under och efter kris.
2016 september	PM om riktlinjerna <i>Guidance on cyber resilience for financial market infrastructures</i> .	Beskriver utmaningar och framgångsfaktorer i arbetet med cybersäkerhet med utgångspunkt i riktlinjer utgivna juni 2016 av CPMI-IOSCO.
2016 juni	Utvärdering av FSPOS genomförda arbete.	Ingångsvärden till FSPOS strategiworkshop 2016.

2015 december	PM - visualisering av transaktionsflöden	PM som beskriver användning av verktyg (Exonaut) för visualisering av betalningsflöden.
2015 december	Svensk Betalningskalender 2016 (publicerad februari 2016)	En kalender som innehåller information om viktiga datum för olika transaktionsflöden under året.
2015 december	Svenska betalningsflöden – Så funkar det version 6.0 Rapport – transaktionsflöden i SEK	4 nya transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram. Rapportens innehåll har även i övrigt uppdaterats vid behov.
2015 oktober	FSPOS dokumentförteckning	Excel dokument med en förteckning av FSPOS viktigare dokument, rapporter, vägledningar mm.
2015 september	Kontinuitetshantering för outsourcad verksamhet Appendix G version 2.0 till vägledning för kontinuitetshantering	Beskriver kontinuitetshantering i utlagda tjänster och processer (så kallad outsourcad verksamhet) och utgör en komplettering till FSPOS vägledning för kontinuitetshantering.
2015 juni	PM om Cybersäkerhet	PM som är en orientering i ämnet Cybersäkerhet med beskrivning av begrepp, definitioner, ansvar för olika aktörer och nätverk för informationsdelning.
2015 april	Rapport FSPOS studieresa	En rapport som kortfattat redogör för FSPOS styrelses studieresa till London i april 2015.
2014 december	<i>FSPOS riskbeskrivning 2014</i>	FSPOS utvecklade under 2013 ett systematiskt arbetssätt för hur FSPOS kan arbeta med att beskriva risker, hot och sårbarheter i den finansiella infrastrukturen. ¹ FSPOS Riskbeskrivning

		2014 redovisar resultatet av 2014 års implementering av detta arbetssätt.
2014 december	<i>Formulär för självsfattning - kontinuitetshantering</i>	Detta dokument är ett appendix till vägledningen för kontinuitetshantering och utgör ett hjälpmedel för en organisation i arbetet med att utvärdera sin kontinuitetshantering.
2014 december	<i>Svensk Betalningskalender 2015</i>	En kalender som innehåller information om viktiga datum för olika transaktionsflöden under året.
2014 december	<i>Former, instruktion och agenda för FSPOS samverkanskonferens</i>	Mallar som kan användas som stöd och verktyg vid genomförande av samverkanskonferens och för att ta fram lägesbilder i samband med en krissituation.
2014	<i>Samverkansövning 2014 - utvärderingsrapport</i>	Rapport från samverkansövning 2014
2014	<i>FSPOS syntes</i>	Beskrivning av genomfört arbete 2008 - 2013
2014 juni (första version från dec 2013)	<i>Vägledning för kontinuitetshantering, version 2.0</i>	<i>FSPOS vägledning för kontinuitetshantering</i> syftar till att tillfredsställa behovet av en praktiskt inriktad vägledning för kontinuitetshantering. Som ytterligare stöd till aktörer i den finansiella sektorn inkluderar vägledningen också mallar och exempel för arbetet med kontinuitetshantering. Vägledningen baseras på den internationella standarden inom kontinuitetshantering; SS-ISO 22301:2012 – <i>Samhällssäkerhet – Ledningssystem för kontinuitet.</i>

2014 april Version 5.0	<i>Svenska betalningsflöden – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i SEK	Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.
2014	<i>Rutinbeskrivning för kontinuitet i likviditetsförvaltningen (uppdatering)</i>	Rutin som beskriver hur handel kan bedrivas genom att berörda aktörer träffas på Riksbanken och genomför handel i det fall då telekommunikation inte fungerar.
2014	<i>Finanskartan</i> http://finanskartan.msb.se/	Finanskartan är en webbtjänst som beskriver olika aktörer i det finansiella systemet och hur de samverkar – i normalläge och i finansiell oro. Den är en översiktlig faktabank för frågor om finansiell stabilitet.
2013 April	<i>FSPOS Samverkansövning 2013</i>	Samverkans övning 2013 – erfarenheter och reflektioner.
2013 April Version 1.0	<i>Betalningsflöden i utländsk valuta – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i utländsk valuta	Arbetsgruppen Betalningsförmedling har kartlagt tolv olika transaktionsflöden i utländsk valuta. Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.
2012 december	<i>Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor</i>	Syftet med Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor är att tillhandahålla ett stöd till finansiella aktörer i kravställning vid anskaffning och förvaltning av elektronisk kommunikation.
2012 Mars Version 3.0	<i>Svenska betalningsflöden – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i SEK	Kartläggning elva olika transaktionsflöden i SEK. Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.

2012 februari	Resultat av intervjustudie om <i>Den finansiella sektorns beroende till infrastrukturen i Stockholmsområdet</i>	Mot bakgrund av rapporten ”Riskbild Stockholm – en analys av den finansiella sektorns beroende av infrastrukturen i Stockholm” ¹ genomfördes under hösten 2011 en intervjuundersökning med finansiella aktörer för att validera åtgärdsförslag föreslagna i rapporten.
2011 juni	<i>Riskbild Stockholm</i> - Nulägesanalys av den finansiella sektorns beroende till infrastrukturen i Stockholmsområdet	Nulägesanalysen syftade till att svara på frågorna hur beroende den finansiella sektorn är av infrastrukturen i Stockholm och vilka risker och sårbarheter som finns kopplade till detta beroende. Målet var att beskriva hur beroendet ser ut, vilka risker inom den finansiella sektorn som kan kopplas till detta beroende samt presentera förslag på hur sektorns robusthet kan stärkas.
	Storbankernas och myndigheternas kommunikation under finanskrisen 2007 -1 juli 2009	Genomgång av storbankers och myndigheters agerande under finanskrisen
2010 november	<i>Rekommendationer för kommunikation i den finansiella sektorn</i>	Syftet med rekommendationerna är att aktörerna på de finansiella marknaderna bör agera och kommunicera på ett sätt som bidrar till att stärka robustheten i och upprätthålla förtroendet för det finansiella systemet i Sverige.
2010 september	<i>Kontinuitet i likviditetsförvaltningen – Slutrapport</i>	Utredning i syfte att säkerställa kontinuitet i likviditetsförvaltningen i SEK inom den finansiella sektorn.
2010 april	<i>Åsiktsförklaring för Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan</i>	Överenskommelse mellan medlemmar om syfte, arbetsformer mm.
2009 september	Finansiella sektorns privat offentliga samverkan - Genomfört arbete och förslag på framtida aktiviteter	Sammanfattning av genomfört arbete och inriktning framåt. Dokumentet daterat 2008.